

Karolinska
Institutet

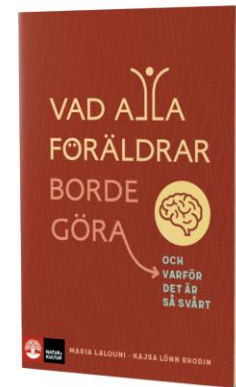
Vad fungerar i praktiken?

Forskningsläget och metoder

Maria Lalouni, leg psykolog, docent i psykologi

Egna intressen

- Utvecklade ABC 3–12 år tillsammans med Kajsa Lönn Rhodin
Ej ekonomiskt intresse
- Skrivit två böcker om föräldraskap tillsammans med Kajsa Lönn Rhodin
 - Används i bokcirklar

Avgränsningar presentation

- Svenska randomiserade kontrollerade studier senaste 15 åren
- Gruppformat
- Fokus relationen mellan förälder och barn eller konsumtion alkohol/droger (ej BMI, kost, fysisk aktivitet, ångest et c)
- Universell – till alla
eller
- Selektiv/indikerad – vid upplevda problem (såsom utagerande beteenden)

Universella metoder

- Föräldraskap i normalfallet utmanande – alla kan behöva något
- Minska stigma kring att uppleva föräldraskap som svårt
- Minska trösklar att söka hjälp & fånga upp de som behöver mer

- Stärka föräldra-barnrelationen
- Stärka föräldrars upplevda kompetens
- Stärka barns positiva utveckling

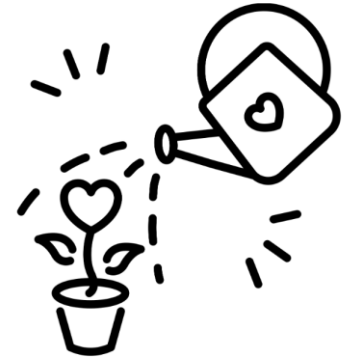

Universella föräldrastöd med fokus på föräldra-barnrelationen

- Alla Barn i Centrum ABC 3-12 år
- Connect + Ladnaan
- Triple-P

Positiva effekter universella föräldragrupper

- ABC 3–12 år
 - Föräldrars tilltro till sin förmåga (self-efficacy)
 - Barns hälsa och utveckling(Ulfsdotter et al 2014, Cinà et al 2024)
- Connect + Ladnaan 12–16 år Somalisk bakgrund
 - Föräldrars psykiska hälsa och tilltro till egen förmåga
 - Barns problembeteenden(Osman et al 2017a, 2017b, 2021)

Selektiva/indikerade föräldrastödsgrupper med fokus på föräldra–barnrelationen

- Utvärderade i Sverige i randomiserad kontrollerad prövning senaste 15 åren
- Komet 3–12 år
- Komet 13–18 år
- Connect
- Cope
- De otroliga åren
- Trygghetscirkeln 4 mån – 6 år

Program med effekter på föräldra–barn–relationen

- Enligt nationella jämförelsestudien (NJF) gav Cope, Komet 3–11 år, De otroliga åren & Connect positiva effekter på:
 - Barns beteendeproblem
 - Föräldrars stress, psykiska hälsa och bemötande (Stattin et al 2015)

Effekter kvarstod vid 2-årsuppföljningen (Högström et al 2016)

Effekter alkoholkonsumtion i tonåren?

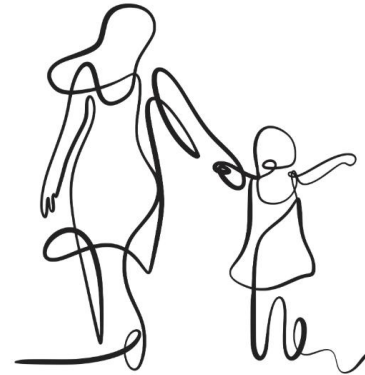
- Föräldrastegen (ej tillgängligt) jämfördes med Komet 12–18 år
- Båda förbättrades avseende föräldrars skattning av beteendeproblem, men ej skillnad mellan grupper
- Ej effekt på tonåringarnas beteendeproblem. Droget problem ökade över tid i båda grupper

(Jalling et al 2015)

Vilka komponenter fungerar bäst?

- Universella program – ej klarlagt
- Selektiva/indikerade insatser för att minska utagerande beteende:
- Positiv förstärkning
- Specifikt beröm/uppmuntran
- Naturliga/logiska konsekvenser

(Leijten et al 2019)

Behandlingar via internet

- Föräldrawebben – indikerad för tonårsföräldrar via internet Pilot-RCT (Wetterborg et al 2019)
- iKomet 3–12 år (Enebrink et al 2012, Engelbrektsson 2023)
- ABC via Teams/zoom under pandemin (van Leuven et al 2023)

Behandlingar för särskilda grupper

- Tryggare barn – för föräldrar som orosanmäls för barnmisshandel (van Leuven et al 2023)
- IPSA – för föräldrar med ADHD (barn 3-11 år) (Lindtröm et al 2025)
- Confident parents – Brave children– prevention av ångest för föräldrar med oroliga barn (Elfström 2025)

**Karolinska
Institutet**